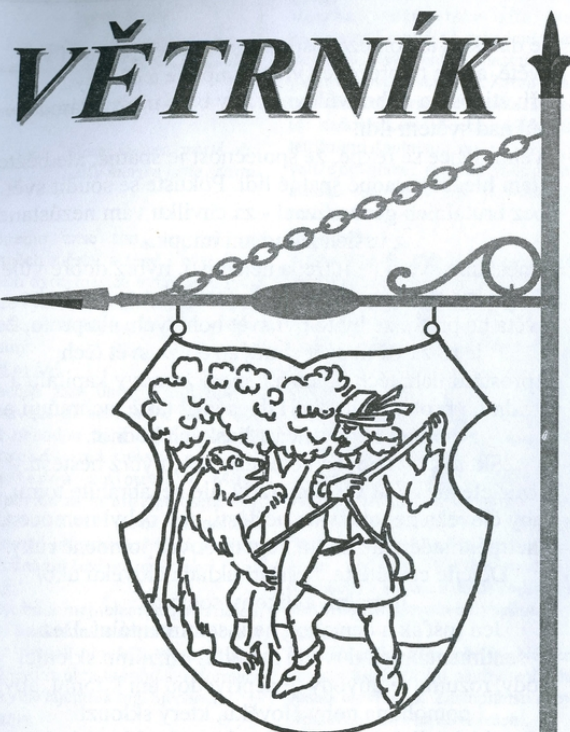

Muzeum
Vysoké nad Jizerou

Řešení fotohádanek z tohoto čísla:

1. Školní dvůr
2. U Berků
3. Kočičí ráj u Martinců
4. Odklizení zbytků vyhořelé Nístějky

Zpravodaj MěÚ Vysoké nad Jizerou - Větrník 11-12/2001 vedoucí redaktorka
Ludmila Hnyková, náklad 450 ks, cena 10,-Kč. Příspěvky zasílejte do každého
3.v měsíci na MěÚ ve Vysokém n. J. PSČ 512 11.
V roce 2001 vytiskl R. Friede, polygr. služby Roprachtice - tel/fax 0432/59 31 63

Listopad - prosinec 2001

**ZPRAVODAJ MĚSTSKÉHO ÚŘADU
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU**

Je daleko více omezenosti než skutečné špatnosti ve světě, ale je tu přece jen více sympatie a důvěry, přívětivosti a dobré vůle, než aby bylo možné lámat hůl nad světem lidí.

Velmi lehce se řekne, že společnost je špatná, ale běžte tam hledat zásadně špatné lidi. Pokuste se soudit svět bez brutálních generalizací - za chvíli vám nezůstane z vašich zásad ani hňupka.

Dnešnímu světu není třeba nenávisť, nýbrž dobré vůle, ochoty, shody a spolupráce. Zastávám se dnešního světa ne proto, že by to byl svět bohatých, ale proto, že je to zároveň svět chudých a pak svět těch

prostředních, těch drčených mezi žernovy kapitálu a třídního proletariátu, kteří dnes jakž takž zachraňují a udržují největší část lidských hodnot.

...Skutečná chudoba není instituce, nýbrž neštěstí. Můžete převrátit všechny řady, ale nezabráníte tomu, aby člověka nepotkávalo neštěstí, aby nebyl nemocen, netrpěl hladem a zimou, nepotřeboval pomocné ruky.

Dělejte co dělejte, neštěstí ukládá člověku úkol morální, a nikoliv sociální.

Jen rošťák a demagog není sentimentální. Bez sentimentálních důvodů nepodař bližnímu sklenici vody, rozumové důvody tě nepřivedou ani k tomu, abys pomohl na nohy člověku, který sklouzl.

Je mi lehčeji, když jsem řekl alespoň tolik, třebaže to není vše, je to jako bych se vyzpovídal.

Karel Čapek, 1924

ZPRÁVY z městského úřadu

Hovory S

*Často jsou to prosté věci,
díky kterým jsme šťastní.*

Začneme zase tím, co bylo ve prospěch města, a tedy i nás všech, během dvou měsíců vykonáno. Pocit dobře vykonané práce vždycky hřeje, člověk má dobrý pocit a může být i šťastný.

Parkování

Konečně zase budeme mít hlídané parkoviště na náměstí a těžká auta TIR nebudou ničit dlažbu. Od 10. listopadu má nový nájemce uzavřenou smlouvu s MěÚ. Odpovídá za ni místopředseda Ing. Kellner, který podá zájemcům podrobné informace. Město provede potřebná značení pro parkování.

Drtič

Město bude majitelem stroje na drcení větví a zahradního odpadu. Za úhradu bude drcení provádět a stroj bude možné si za úhradu i půjčit. Informace poskytne tajemník Ing. Štěpánek.

Stromy

V urnovém háji byl konečně skácen a odklizen nebezpečně ohnutý strom ohrožující pomníky. U Ski chaty byla vyvázána a ošetřena lípa. Dne 9. listopadu došlo k pokácení tří topolů na náměstí. Podle názoru odborníků byly už stromy přestárlé a příliš vysoké, a tím i nebezpečné.

Vleky

Všechny inženýrské sítě jsou kompletně hotové, tj. zavedení vody, elektřiny, osvětlení. I vlastní vleky jsou už provozu schopné. Zatím se ale nepodařilo zpevnit komunikaci. Není to nedostatkem peněz, ale kvůli letošnímu špatnému počasí, které je velice nevhodné, je příliš vlhká půda a mnoho bahna a stroje nemohou pracovat.

Depozitář

V současné době začíná finální zimní akce: dokončení celého vnitřku, a počítá se s tím, že od dubna budou i byty předávány k obývání. Vnější omítky budou prováděny už za provozu.

Voda

Na vodovodu se vyměnila část úseku (asi 300 m) přiváděče od koupaliště do Vysokého a opraveno bylo několik dalších poruch. Čerpadla z Německa, o nichž jsme vás již dříve informovali, jsou již instalována a v provozu. Postupně dojde k dalším úpravám i na horní vodárně. Většina vody je přiváděna z Rejdic a dolní vodárna je přes týden mimo provoz, vypnutá.

Stočné

Bohužel se dosud nedořešilo. Některé objekty mají otázku platby stočného dosud otevřenou. Zastupitelstvu byl předložen návrh na nové řešení.

Velká investice

Bude spojena s modernizací školní kuchyně a celého příslušenství, tj. rozšíření, a dojde i k přestavbě. Projekt se již připravuje.

Lesy

Dochází k převodu lesů do majetku města. Je to vlastně historický

majetek města, který po určitou dobu vlastnil KRNP a stát. V současné době je to již přes 70 ha, celé zalesněné okolí, lesní pozemky kolem továrny na Hradsku a další. Bude však třeba mít lesního odborného hospodáře a správce lesů a hospodařit v nich. Žádost o tyto funkce si podali pánové Bedřich Čech a Jiří Poláček.

Hřbitov a urnový háj

Podle cizích návštěvníků mají ve Vysokém zvláštní specifikum. Za pomníky je v mnoha případech skladiště sklenic, a ne jen malých, i několikalitrových, kanystrů a mnohých hadrů rozvěšených vzadu na pomnicích. Nejen že to je nevkusné - hrob je třeba pěkně upravený a vzadu má nepěkný sklad -, ale je to nebezpečné pro sekačky. Při sekání se narazí na sklenici a střepy skla létají daleko a může dojít k úrazům. Oba hřbitovy se sekají poměrně často, jsou už mnohem lépe upravené a byli bychom moc rádi, kdyby se i ve Vysokém staly kvetoucimi zahradami jako v jiných městech.

Pro rozptylovou loučku je všecek materiál již připravený.

Děkujeme všem, kteří si okolí hrobu upraví. Kontejnery a sudy pro odpad jsou připravené.

Ludmila Hnyková

!!! Pozor změna !!!

Nové telefonní číslo
Živnostenského úřadu v
Rokytnici nad Jizerou je
54 93 20.

Poděkování

Vážená redakce časopisu Větrník, z pověření městského zastupitelstva vám vyjadřuji veřejné poděkování za vaši práci při vydávání městského zpravodaje. Poděkování patří především zodpovědné redaktorce paní Ludmile Hnykové a Mgr. Alici Sládkové. Rád bych zároveň poděkoval i všem ostatním spolupracovníkům a dopisovatelům, kteří se dlouhodobě podílejí na vysoké úrovni našeho časopisu.

Jindřich Matura
starosta města

Ze života církvi

ČAS

Všechno má pod nebem určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas: Je čas rození i čas umírání, čas sázet i čas trhat; je čas zabíjet i čas léčit, čas bořit i čas budovat, je čas plakat i čas smát se.

Kz 3, 1 - 4a

Jak najednou znějí ta několik tisíc let stará biblická slova aktuálně! O čase slyšíme neustále a ve všech pádech. *Promiňte, ale teď nemám čas* - kolikrát za den ta slova říkáme a ani nepřemýšlíme nad jejich obsahem.

Až budu mít čas, až si udělám chvíli času, určitě...

Čas se skládá z tisíců okamžiků. Co to jsou okamžiky? Pouhé mžiky našich očí - oka mžiky. Až mžiky před očima ustanou, náš čas se zastaví. V jedné krásné písni se o tom zpívá: "Utichne čeření na vodách mých... já půjdu za Láskou, proč bych se bál?" Jestli se čas skládá z okamžiků, potom ale platí, že svými očima měříme i svůj čas. Co je tou měrnou jednotkou v našich očích? Snad ta voda, která se v nich nepřestává čerit. Naše slzy, které proléváme, bolest, která je s každou další kapkou vyplavována z našich životů. Kdyby nazval někdo náš svět slzavým údolím. Stačí se dnes rozhlédnout kolem sebe a poznáme, že v naší současnosti to platí dvojnásob. Když jsme do tohoto světa vstupovali, každý z nás ho vítal více či méně vydatným pláčem. Až z něho budeme odcházet, plakat za nás budou druhí, nám se těch slz už nebude dostávat.

Až budeme zase druhým i sobě samým říkat o tom, že nemáme čas, vzpomeňme si na toho, který je Pánem času. Tisíc let je u něho jako jeden den a všerejšek jako jedna noční hlídka. Ten nám dává dost času k tomu, abychom ve svém životě vykonali všechno podstatné. Čas máme totiž celý svůj život. Je to vlastně jedna z mála věcí, které skutečně máme. V životě se nám mnoha věcí nedostává. Nemáme peníze, přátele, děti, vliv, lásku. O čem však nikdy nesmíme během života pochybovat, že to skutečně máme, je právě čas. Kdybychom ho

neměli, kdybys ho neměl v tuto chvíli, kdy čteš tento článek, byl bys mrtev. Času máme totiž dost - až do smrti. A to už je poměrně dobrý vklad na to, abychom ho dokázali zúročit pro věčnost. Někomu je dána doba úročení krátká, jinému střední a další úročí dlouhodobě. Každý z nás se nachází v určité fázi svého života. Jak je velký náš úrok pro věčnost k dnešnímu dni? Je přímo úměrný našemu spořitelnímu kontu? Rovná se souhrnu veškerého majetku, který máme? Je v naší lásce k nejbližším z rodiny? Anebo ještě někde jinde? Před časem mi jedna žena, patrně s upřímností sobě vlastní, řekla: "A vy jste tady, pane faráři, hlavně kvůli těm pohřbům, vidíte?" Chtěl bych touto cestou, vám i té ženě, odpovědět, že tady nejsem hlavně kvůli těm pohřbům. A přestože vás zvu mimo jiné i na Vzpomínkovou bohoslužbu za naše zesnulé, jsem tady hlavně kvůli vašim životům. Prosím vás, zastavte se na chvíli, přemýšlejte: je opravdu dostatečný váš úrok pro věčnost? Víím o někom, kdo vám může poskytnout tu nejlepší sazbu. Je to Ježíš Kristus, minulou neděli se postavil u nás v kostele. A kdy se stavíte vy? Ještě během života? Anebo nemáte čas? A co o Vánocích?

David Frýdl, farář ČČSH

Pořad vánočních bohoslužeb ve Sboru Karla Farského

půlnoční bohoslužba: 24. 12.
2001 (pondělí) od 24. 00 hodin

Hod boží vánoční 25. 12. 2001: křestní bohoslužba od 16. 00 hodin
svátek mučedníka Štěpána 26. 12. 2001: bohoslužba od 16. 00 hodin
Silvestr 31. 12. 2001: pobožnost
Děkuvzdání za uplynulý rok od 16. 00 hodin
Nový rok 1. 1. 2002: ekumenická bohoslužba od 15. 00 hodin v chrámu sv. Kateřiny Alexandrijské

Z dopisů našich čtenářů

Něco o náboženství

Rodiče byli katolíci. Maminka říkala, že by nebyla neděle bez návštěvy kostelíčka, ale tatínek do kostela nechodil. V mém dětství působil ve Vysokém pan farář Fornůsek. Prý se líbil ženám, na nás děti byl dost přísný. Nevím, co tatínkovi řekl, důsledek však byl, že mě nechal přepsat na československou církev. To však netrvalo dlouho, protože i pan farář Kůrka se tatínkovi znelíbil, a tak jsem byla opět katolička.

V té době přišel do Vysokého pan farář Liehman, ten byl dobrota sama a pro nás děti měl velké pochopení. Chodily jsme se dívat, když ho pan Čivrný se dvěma vraníky v kočáře se záclonkami vozil do Roprachtic na mši svatou.

Celý květen bývala májová pobožnost, na kterou nám pan farář rozdával ve škole malé zpěvníčky. Nás děti však zajímalo v kostelíčku všechno možné, jen ne pobožnost.

Velmi nás lákala kruchta, kde jsme se dívaly na věřící a byli nám z té výšky moc k smíchu. Jednou, když jsme se tam s Aninkou Škrabálkovou zase vrtěly, spadl nám zpěvníček dolů mezi dvě paní. Obě se dost ulekly, ale my jsme už pospíchaly ven, jen aby z toho nebyl malér. Naštěstí žádná z těch paní nechtěla rušit pobožnost, a tak nám to prošlo. Legerace jsme však užily vždy, když jsme si později vzpomněly na jejich vyděšené obličej. Takovými vzpomínkami jsme se těšily i při občasných setkáních v přibývajících letech.

Hana Pochopová, Benecko

Zpráva z muzea

Chod'te jen tam, kde je vám dobře...

... tak moudře radí lékař těm, kteří si někdy nevědí rady sami se sebou. V sobotu 3. listopadu jsem této rady uposlechla. Byla jsem pozvána paní Lídou Štěpánkovou-Hnykovou na vernisáž její výstavy Pečenosti ve vysokém muzeu. Díky za pozvání! Díky za milý podvečer strávený s dobrými lidmi. Díky za vzpomínky, za milá slova, za srdečné stisky rukou... Měla jsem radost, že se sešlo tolik lidí... Ale nás Vysockých byla jen hrstka... Škoda. Bylo to setkání provoněné nejen poctivým kumštem autorky vystavovaných prací, ale i

vztahem k domovu, láskou k lidem a k tomuhle koutu naší malé vlasti. Byl to jiskřivý prámek čisté vody, tak vzácný v dnešní době, která jako by si nevěděla rady se špinou a zlobou kolem nás. Ještě jednou díky, pohládili jste mi duši.

Slávka Hubačiková

Svůj k svému aneb chvála těm, co umějí

Je sobotní třetí listopad, pozdě večer. Vrátili jsme se z vernisáže a jsme s manželkou plni dojmů, které nelze nechat bez odezvy.

Kdybyste se nás zeptali, která vůně nám dnes nejvíce charakterizuje Vysoké, bez váhání bychom odpověděli, že je to vůně pekární. Je tedy více než symbolické, že vítr, který přivane v dušičkový čas z dalekého Düsseldorfu do Vysokého, šmakuje po pekářských pecích.

Těsto jako sochařský materiál se může zdát nevšední, ale je to pouze předpoklad. Vysocká rodačka paní Ludmila Štěpánková-Hnyková s ním umí kouzlit. Opravdu, některé plastiky jdou na samou hranici možností těsta jako vyjadřovacího prostředku. To poznáme i my laici; o to větší je naše překvapení. Kdo to neviděl, stejně by neuvěřil. Tam, kde jsou místo samotných exponátů fotografie, dýchá zpod skla křehkost uměleckých plastik. Stejnou křehkost vyzářovala přítomnost, elegance a gesta autorky. "Letící šaty" skutečně v sobě nesou eleganci lehkého vlání,

totéž platí o "Podzimním draku". Dramatičnost kráteru a zároveň ladnost velikána vystihlo autorčino těsto v trojrozměrné Etně. Jednoduché a přitom tolik moudré jsou "Schody dorozumění". Mohli bychom takto pokračovat, ale slušné je nechat to na vás, čtenářích, abyste získali poznatky a udělali si názor. Za sebe vyjadřujeme pouze obdiv a díky. Naše dojmy umocnil samotný akt vernisáže. Nezažala si s věhlasným uváděním pražských výstav. Vynikající volba prostředí, profesionální organizace, skvělá atmosféra. A hlavně - krásné setkání lidí. Snad to nebude jen náš osamocený názor, že v současné době je nám všem nejvíce zapotřebí právě takového setkávání se lidmi dobré vůle, vytváření atmosféry dobrých mezilidských vztahů. Je třeba umět navštěvovat a vstřebávat krásno, nechat se obohacovat. Navíc je třeba naučit se upřímně přát úspěch všem našim blízkým, sousedům a spoluobčanům.

Ve velkých městech je zvykem zvát věhlasné umělce, zde sehrála význačnou roli kontrapunkt paní Slávka Hubačiková. Byla výborná a dávala vernisáži život. Pohostinnost manželů Hladíkových dodala to, co jinde již nedokáže; věřím, že jsme všichni měli pocit dobrého pobytí.

Poselství dnešní vernisáže je jednoznačné. Ve Vysokém a z Vysokého jsou lidé, kteří umějí - úspěšní lidé. Nesmírna skromnost všech autorů jako je paní Ludmila Štěpánková-Hnyková, má za následek dlouhé, třeba i dvouleté

čekání. Vernisáže při jakékoliv sebemenší příležitosti mají svůj význam, protože jsou setkáváním lidí. Příště se to pokuste docenit i vy ostatní, kteří jste o tuto příležitost přišli.

Ještě jednou děkujeme.

R&L Šebkovi

K výročí...

Dne 13. listopadu letošního roku by se dožil sta let významný vysoký rodák Prokop Hásek, člověk mnohostranně nadaný. Tento "nejlepší notář v Praze" se zajímal snad o všechny druhy umění, aktivně se věnoval hudbě a divadlu, psal mimo jiné "poudačky", díky kterým ho má dnes možnost poznat i ta nejmladší generace. O jeho umění hereckém a muzikantském jí však mohou vyprávět už jenom pamětníci. I když vlastně o jednom polní hudební působnosti i on sám...

Sokolská biokapela

Historie kapely bez kapelníka a bez kapely

I. část

Sokolská biokapela ve Vysokém nad Jizerou, jak ji pokřtili sami návštěvníci biografu, byla ve skutečnosti klavírním kvartetem s dvěma houslemi a violoncellem. Její historie se počíná postavením sokolovny ve dvacátém roce, která v

témže roce o Vánocích byla slavnostně otevřena tělocvičnou akademií. Ono to po zevní stránce tak dvakrát slavnostní nebylo; zidly byly vypůjčené z domácností a ze zdi ještě čišela syrová vůně malty.

Sokolovna se zrodila ve velmi těžkých poválečných poměrech, a navíc za několikaletých neblahých a nechutných rozmíšek mezi Sokolem a Divadelní jednotou Krakonoš. Byla postavena takřkajíc na dluh, poněvadž jednota žádného jmění nevlastnila. Byly tu tedy starosti. To se odrazilo konečně i v písničce, kterou jsme vytvořili spolu s bratrem Josefem Mařatkou (s nímž jsme v následujících letech uspořádali pár pěkných Silvestrů, Mikulášských a i Josefských zábav, vždy s programem z vlastní lůžně). Tady je: Proti Haasu v krátkém času / pro okrasu i pro chasu / sokolovna stojí / láska nás k ní pojí. / Stála pěkných peněz mnoho / kdo to splatí strach je z toho / to jsou smutné časy. /

Pamatuji, že několik málo bratří a sester, těch ortodoxních, zehralo na pořádání těchto zábavních podniků, že se neslučují s tělovýchovným posláním sokolstva, ale Pepík Mařatků, který byl tehdy pokladníkem jednoty, je bryskně i trefně usadil, že "kotrmelcema se dluh nezaplátí".

A tak se hledal nějaký další zdroj příjmů k umořování tíživého dluhu. Brzy se našel v získání biografické koncese a po různých jednáních a opatřeních došlo už v roce 1922 k zřízení biografu. Náklady s pořízením všeho nutného k provozu biografu

čínily částku 48.171,- Kčs. Film byl tehdy němý, a vyžadoval proto hudební doprovod. V okolních biogramech to zpravidla obstaral gramofon nebo klavír. To se nám ale zdálo chudé, a tak už v témže roce došlo k ustavení zmíněné biokapely. Hrál jsem v ní první housle, druhé housle hrál bratr Václav Hlušíčka, violoncello bratr Oldřich Ďoubalík a klavír slečna Jiřinka Jettmarová. Samozřejmě že první naší starostí bylo opatřit poměrně obsáhlý notový materiál. Dopsali jsme do Prahy

vydavatelství, z nichž zvlášť si pamatuji jednu sbírku zvanou Domesticum Album právě pro naše obsazení a obsahující řadu líbivých a poměrně snadných skladbiček. Nastal mně asi týden radostné práce přehrávat party prvních houslí a vybírat z nich vhodné pro nás a ty určené k vrácení.

Jen pro úplnost, a také proto, že jsme neměli repertoár jen tak ledajaký, uvádím, že kromě tanečních kusů byly to dvě skladby z Deliboevy Copélie, Padarewského Menuet,

hudebnímu antikvariátu fy A. Hoffmanna vdova o zaslání notového materiálu vhodného pro biograf a pokud možno s přihlédnutím k rozsahu našeho obsazení. A světe div se, už třetí den po odeslání žádosti nám přišel z Prahy desetikilový balík hudebnin jedna radost. Byly to povětšinou hudebniny německých

Gounoudovo Ave Maria a valčík z Fausta a Markéty, z Dvořáka Humoreska, dva valčíky, Maličkosti a dva Slovanské tance - druhý a osmý z druhé řady, Schubertovo Zastaveníčko, Brahmsův valčík a dva Uherské tance, Sindingovo Rašení jara, Ketelbeyovo Na perském trhu, Toseliho Serenáda, Ritorna a z

Offenbacha Orfeus z podsvětí a Krásná Helena. A to jsem jistě na něco zapomněl. Tento bohatý notový archiv, z něhož některá čísla jsou už dnes patrně nedosažitelná, lehl bohužel popelem s milou starou sokolovnou v roce 1962. Nepřevzaté noty jsme se seznamem ponechaných vrátili firmě zpět a ta nám poslala účet. Jeminkote, jeminkote, jak to všechno bylo tenkrát jednoduché a prosté.

*Pokračování příště
Prokop Hásek, 1984*

Z dopisů muzeu

Vážení občané - Vysočáci,

když jsem se dozvěděla, že jste uspořádali v muzeu výstavu mého otce ke 110. výročí jeho narození - měla jsem velkou radost! Tatka měl Vysoké moc rád. Maloval spoustu motivů z Vysokého, ale i z jeho okolí, kupř. Roprachtice, Sklenařice, pohledy na Krkonoše. V době, kdy už sám nemohl řídit auto (což činil velmi rád!), jsem ho vozila po tomto kouzelném kraji naší země. Brával si s sebou skicák s tužkou. Zavelel stůj! a já musela "dupnout na brzdu", protože právě z toho místa se mu zamlouval pohled na motiv ke kresbě. Za odpoledne jsme takto sjezdili hezkých pár kilometrů a přivezli domů (do Příchovic) třeba 10 - 15 kreseb. A tatka byl nanejvýš spokojen. Ráda jsem mu tuto službu

dělala. Byla to jedna z posledních jeho radostí. Jsem vám proto za tento váš vztah k jeho tvorbě velmi vděčná! Už také proto, že sama velmi ráda vzpomínám na časy strávené už od mládí ve Vysokém. Jezdili jsme do Vysokého celá léta, a to v létě i v zimě, a tak ani já na Vysoké nikdy nezapomenu! Takže věřte díky všem.

Vaše J. Grusová

Promiňte písmo - už to tak nejde, je mně už 73 roků. Budete-li mít zájem o mé vzpomínky na Vysoké, ráda se s Vámi o ně podělím. Mějte se fajn!

+++++

Vážení, milí přátelé,

zasílám pro vaše muzeum kopii fotografie mého pradědečka Otto Josefa Skleněčky, který byl ve Vysokém v letech (asi) 1856 * - 64 městským lékárníkem a bydlel se svou ženou Rosalií roz. Kirschnerovou z Kašova v domě č. 123, kde byla i stará lékárna. Můj praděd Otto Josef Skleněčka se narodil 24. 11. 1828 ve Dvoře Králové jako syn městského právníka Jana Skleněčky. Možná vás bude zajímat, že tento Jan byl věrným přítelem Václava Hanky, básníka a objevitele Rukopisů, které tolik rozvířily hladinu kulturního i politického života našeho v 19. století. Václav

Hanka byl Josefem Skleněčkou seznámen s páterem Borčem, který Hanku do komory v chrámové věži kostela sv. Jana Křtitele ve Dvoře Králové dovedl a tam potom byly Rukopisy Hankou objeveny. To se stalo 16. 9. 1817. To ještě syn Otto nebyl dávno na světě.

Lékařník Otto Skleněčka přesídlil někdy r. 1864 do České Skalice a stal se tam městským lékárníkem. Brzy ale umírá 13. 4. 1867 na plicní chorobu. Je pohřben na českoskalickém hřbitově, kam po letech přibyla i jeho žena Rosa.

Ve Vysokém, v domě č. 123, kde Skleněčkovi žili, se jim narodil 5. 4. 1859 synek, pokřtěný v kostele sv. Kateřiny jako Otto Eduard Jan. To už byl můj pozdější dědeček.

Bylo mi tam u Vás moc pěkně - snad mě hřálo i to pomyšlení, že tudy kráčeli i moji blízcí, o kterých jsem doma slýchávala. Rod Skleněků po meči již skončil. Posledním Otou toho jména byl můj milovaný bratr Ota Skleněčka, herec, člen pražského Vinohradského divadla. Zemřel 10. 10. 1993.

Děkuji Vám za trpělivost při čtení mého dopisu a zdravím srdečně

Eva Šimková-Skleněková

* V létě 1855 na oznámení v Lékařnických listech se přihlásil Otto Skleněčka a koupil lékárnu od Josefa Kramáře. (Viz článek Ludmily Hodycové-Novotné Historie vysocké lékárny, Větník 2/1977; pozn. muz.)

!!! Výzva !!!

Prosíme majitele Krakonošů, kteří nám je laskavě zapůjčili pro výstavu a ještě si je nevyzvedli, aby tak učinili podle možnosti nejpozději do konce roku.

vav

Víte, že . . .

vysocká náboženská obec církve československé husitské připravuje každý rok dětské letní tábory? Ten letošní na ostrově Murter v chorvatské Dalmácii byl zatím největší a organizačně nejnáročnější. Celkem 40 dětí a dospělých z Vysokého i z přilehlých oblastí farnosti strávilo u moře deset srpnových dní, po které si zejména děti užívaly krásného koupání a sluníčka, a poznaly také, jakou cenu má přátelství a že být věřícím v dnešním světě může být naprosto normální. Tak jako, zdá se, je pro manžele Frýdlovy a jejich přátele naprosto normální, že se věnují dětem a rozumně je vedou, a to v průběhu celého roku. Za to jim patří dík.

Honzovi Hejralovi, muzikantovi, ochotníkovi, režisérovi a učitelé žijícímu ve Vysokém nad Jizerou a působícímu v Základní umělecké škole v Jablonci nad Jizerou vyšla knížka? Jmenuje se Přítrefuňky. Jsou to příběhy odposlouchané i zažité

životem, přenesené na papír v podkrkonošském nářečí; ilustroval je autorův přítel Viktor Blažek. Slavnostně byly pokřtěny v průběhu Krakonošova divadelního podzimu. Můžete si je koupit ve vysokém muzeu, v prodejně Tano a trafice na náměstí, případně půjčit ve vysoké knihovně.

Školní okénko

ZŠ

Tmavomodrý svět

Dne 17. 9. 2001 jsme jeli do Jablonce nad Jizerou do kina, druhý stupeň - 6. až 9. třída, na nový film Tmavomodrý svět v režii Jana Svěráka. Zdeněk Svěrák k němu napsal scénář; vypráví o českých pilotech bojujících na západní frontě v druhé světové válce. Nejstarším z deváté třídy jsem zadala několik otázek, jejich odpovědi byly poměrně zajímavé, a proto některé z nich vybírám.

Jak se ti film líbil?

Film je plný citu, nechyběl mu humor, ale ani slza v oku. Musím uznat, že tak skvělý film jsem ještě neviděla. (Klára Babáková)

Byl to pohled do minulosti, pohled do něčeho, co jsme nezažili. (Michaela Motejlková)

Líbil se mi, i ve válce lidé prožívali

velkou lásku. (Michaela Dlouhá)

Nemám moc ráda filmy z války nebo o válce, ale tenhle mě zaujal. (Veronika Poláčková)

Film byl sice smutný, ale s občasným humorem. Měl zvláštní efekty, jak z Holywoodu. (Vojta Hájek)

Líbily se mi bojové akce. (Karel Berka)

Která postava tě nejvíce zaujala a proč?

Upoutal mě pohledný mladík Kája Vojtíšek. (Lucie Hásková)

Karel Vojtíšek - byl to pohledný, statečný a ochotný mladý muž. I přes zmařenou lásku a přestože mu docházelo palivo, byl ochotný riskovat svůj život, aby pomohl kamarádovi. (Aneta Šaldová)

Z hlavních postav mě zaujal Karel, ač mladý, nebojácně létal se stíhačkou ve válce. (Tomáš Junek)

Líbila se mi postava Káji, jehož ztvárnil Kryštof Hádek. Na Karlovi byly nejlépe vystiženy všechny útrapy možné i v dnešním světě, dokázal se obětovat a odpustit kamarádovi, který ho zradil. (Magdaléna Hejralová)

Který herecký výkon tě nejvíce zaujal?

Ondřej Vetchý v roli Franty, jak se se vším vyrovnal a byl ke kamarádům ohleduplný. (Ondřej Kopal)

Jednoznačně Ondřej Vetchý v postavě Franty. (Nikola Doležal)

Komu byl film věnován?

Všem letcům v druhé světové válce, bojujícím proti fašistům. (Lukáš Roubal)

Oslavoval české letce v Anglii. Byli to hrdinové, bojovali za vlast a po válce je komunisté dali do vězení. (Veronika Poláčková)

Dýchal na mě tajemno z bojů letců z 2. světové války. (Magdaléna Hejralová)

Jak tě film obohatil, jaké máš vlastní názory?

Byl o válce, o tom, co válka způsobuje, každý by si měl válčení rozmyslet. (Dana Večerníková)

Lidé, kteří nasazovali život v letadlech, byli nakonec trestáni a dávaní do komunistických vězení. (Karel Berka)

Jak se vůbec mohlo stát, že hrdinové piloti nedostali po návratu domů medaili za statečnost? Místo ní je čekal kriminál, mnohdy i smrt. Došlo k velké chybě, která se nesmí už nikdy opakovat. (Klára Babáková)

Ludmila Haliřová

ISS

Rozhovor s Lukášem Burdou z DS
Scéna Libochovice, představitelem
Elia v divadelní hře Aldo Nicolaje
Motýl... Motýl..., uvedené na
letošním Krakonošově divadelním
podzimu

Kolik času věnujete divadlu?

Divadlu věnuji tak tři až čtyři hodiny týdně, ale záleží na tom, kolik mám osobního volna.

Kolik let již hrajete divadlo?

Já dělám divadlo teprve prvním rokem a zatím mě velice baví. Setkávám se se zajímavými lidmi od divadla a především tato přehlídka je pro mě velikou školou.

Dělá vám problémy naučit se text, míváte někdy okno?

Naučit se text mi nedělá téměř žádné problémy, ale i tak ho zapomínám, takže musím trošičku zaimprovizovat, ale většinou je to jenom na okamžik. Zatím se mi nestalo, abych si na zapomenutou část textu včas nevzpomněl.

Jste na této přehlídce poprvé, jak se vám líbí?

Ano, jsme zde poprvé a velice se nám tady líbí. Doufám, že budeme mít možnost se sem ještě někdy v budoucnu vrátit.

Jak byste ohodnotil vaše vystoupení?

Ještě to nebylo ono a máme toho ještě hodně zlepšovat. Na vystoupení by se ještě našlo mnoho chyb, které bychom měli napravit.

Jste spokojeni s obecnstvím a atmosférou, která tady panuje?

Takové obecnstvo, jaké je tady, jsem ještě nikde nezažil, je skutečně skvělé. A atmosféra? Úplně perfektní.

Jak se vám líbí Vysoké jako město?

Vysoké nad Jizerou je krásné město, opravdu. V době přehlídky panovalo pěkné počasí, a tak musím ocenit i

nádherný výhled na Krkonoše, které jsem tak pěkně snad ještě nikdy neviděl.

Ladislav Kobl a Ondřej Hlůze, O3A

Co uvidíme na obloze v listopadu a prosinci 2001

Merkur

V listopadu se nachází v první polovině měsíce ráno nad JV obzorem a koncem měsíce prosince se nalézá večer nízko nad JZ obzorem.

Venuše

Lze ji spatřit ráno nad JV obzorem, v prosinci je nepozorovatelná.

Mars

V listopadu i v prosinci je viditelný na večerní obloze. "Svítlí" jasně a červeně.

Jupiter

Kromě večera se na obloze nachází celou noc, a to jak v listopadu, tak i v prosinci. Jupiter se nachází v souhvězdí Blíženců. Magnituda (hvězdná velikost, fotometrická veličina udávající jasnost hvězd v logaritmickém měřítku, pozn. red.) Jupitera je -2,5 mag až -2,7 mag.

Saturn

Nachází se velmi blízko Jupitera. V listopadu ho můžeme na obloze pozorovat kromě večera celou noc a v prosinci též celou noc, ale koncem měsíce pouze celou noc kromě jitra.

Saturn se nachází v souhvězdí Býka. Dne 3. listopadu a 1. prosince dojde k zákrytu Saturna Měsícem. Saturn má magnitudu -0,3 mag až -0,4 mag.

Uran a Neptun

Tyto dvě na obloze nevelké planety uvidíme v listopadu i prosinci na večerní obloze. Obě planety můžeme lehce spatřit již třídrem, ale bez použití mapky z Hvězdárské ročenky je to vcelku obtížné. Především z toho důvodu, že jsou velmi vzdálené od Země (18,19 AU až 29,1 AU). Magnituda Uranu je asi +5,8 mag až +5,9 mag a Neptunu +7,9 mag až +8,0 mag.

Jaroslav Vyskočil, A2E

Z KULTURY

DIVADELNÍ KUKÁTKO

Týden a den trval XXXII. Krkonošův divadelní podzim

Nuže, pojďme se ohlédnout za týdnem a dnem v náručí Krkonoše. Celkem bylo uvedeno 11 inscenací. Divadélko Na Peróně Praha s "Šípkovou Růženkou" a V.A.D. Kladno s "Rozpaky zubaře Svatopluka Nováka" byly hosty, takže o postup na Jiráskův Hronov 2002 se v soutěži ucházelo 9 venkovských divadelních souborů.

DK Makov uvedl "Betlémskou hvězdu" podle Jana Kopeckého a Mojžíra Ballinga. Oproti srozumitelnosti a čistotě jevištní řeči a zpěvu nebyl verš vždy významově akcentován. Také příběh a zpěvy příběhu nebyly spolu v harmonii, nýbrž stály vedle sebe.

"Úklady lásky" na motivy Ester Vilarové nabídl DS J. K. Tyl z Brodku u Píseva. Hra o dvou ženách jednoho muže vypovídá o mnoha podobách vášně. Škoda že jsme nebyli svědky střetu dvou postojů proměňujících se jednáním pod tlakem proudu stále nových informací, ale ocitli se spíše uvnitř hádky.

DS Hudradlo Zliv ukázalo, jak má zpívat "Slavík" Miroslava Slavíka a H. Ch. Andersena. Připravenost a vybavenost dětí schopných hrát si na příběh a hrát příběh, hrát v prostoru a hrát si s prostorem je bezpříkladná. To, jak Slavík v inscenaci používá chování v kombinaci s jednáním, jak v textu a pak v realizaci střídá výrazové prostředky epické a dramatické a jak používá prostředky loutkového divadla, může otevřít dvířka poznání pro mnohé soubory dospělých.

"Zdaleka ne tak ošklivé jak se původně zdálo" Divadelního spolku Krkonoš z Vysokého nad Jizerou nelze upřít invenci, pouze je otázkou, zda byla zaměřena na správný cíl. Čtyři historické příběhy používají dějinná fakta pouze jako obal, pod nimž se skrývá plastický život. Touhy, osamění, boje a bolesti dávných osobností jsou stejné jako ty naše. Daněk byl erudovaný člověk, který k zobrazení tématu nepoužil historické

paralely náhodně. Stalo se však, že všechny příběhy nabídl spíše obrázek historický, a tak místo jednání šlo častěji o chování dané vnějšími dějinnými podmínkami. Nesnadný herecký úkol Svatavy Hejralové čtyřikrát se proměnit byl tak naplňován především chováním.

DS Žlutice na Žlutici zahrál pohádku pánů Smoljaka a Svěráka "Dlouhý, Široký a Krátkozraký". Bylo evidentní, že nekopíruje, ale s pokorou a humorem nám znovu objevuje známou poetiku. Byli otevření, humor nevytrábili, ale vznikl mezi hledištěm a jevištěm. Žlutíci jsou onou zlatou výjimkou potvrzující pravidlo, které nám jinak říká, že když dva dělají totéž, není to totéž.

DS MSKS Velké Opatovice nám v "Klíčové dírci" Joesa Ortona nabídl frašku s ironickým politickým podtextem realizujícím se na porušování sexuálních tabu. Je vidět, že Opatovické baví hrát divadlo a snad lze říci, že snaha si zařadit a pobavit diváky dostala přednost před důslednějším stanovením, co která postava chce a jak před následky svých činů utíká. Tak paradoxně, ale zcela podle zákonů divadla, byl divácký zážitek oslaben.

Horšovský Týn a "Ten, kdo utře nos" od Georgese Feydeaua. Režie vyložila a uchopila zákonitosti frašky ve všech aspektech, od hereckých prostředků až po řešení scény. Temporytmus byl přesný, důslednost v nadsázce byla přesná, vše bylo motivováno, logicky divadelně provedeno, takže lze konstatovat, že

divácký a divadelní zážitek byly shodné. Zažili jsme propojení hlediště s jevištěm, přičemž oba prostory si navzájem předávaly vlny energie.

Hru Aldo Nicolaje "Motýl... motýl..." zahrál DS Scéna Libochovice. Inscenace vykazovala koncepční neujasněnosti, které se promítly do všech výrazových prostředků. Libochovičtí jsou soubor vybavený dovednostmi, tudíž lze očekávat, že v dalším díle neopominou mravenčí, ale zásadní práci, kterou je důsledné přečtení textu.

G. B. Shaw, brněnský hantec, muzikál a bolearadický DS bratří Mrštíků. Výsledkem je ohňostroj "Pygmalion aneb My Fair Lady ze Zelníku". Režisérka Alena Chalupová skvěle upravila text, v němž příhodně směřovala k G. B. Shawovi a do dvacátých let minulého století. Úprava umožnila souboru uplatnit všechny prostředky, kterými vládne, ke kompaktnímu sdělení, ať už jde o herce a jejich dovednosti nebo kostýmy, samu scénu a samozřejmě zpěv. Je zřejmé, že inscenace je již fixována, pevně zakotvena v řádu, takže podrží soubor i v okamžicích možné únavy. To se týká též situací v takzvané lepší společnosti, kde jistota Boleradických není tak zřejmá jako v situacích na ulici či uvnitř profesorova domu. Těžko už cokoliv dodat, leda si vypůjčit slova kolegy Dušana Zakopala: Přijeli - sehráli - získali diváka.

Ať žije XXXIII. Krakonošův divadelní podzim a ať je mu pán hor opět laskavě nakloněn.

Mgr. Vladimír Zajíc, předseda poroty KDP

(Převzato z mimořádného čísla přehlídkového zpravodaje Větrník, kráceno)

..o..o..o..o..

Z Vysockých získali čestná uznání Ivan Hanuš za roli uherského krále Ladislava IV. a Martin Hnyk za roli kronikáře Jeana Froissarta, cena pak byla udělena Josefu Hejralovi za roli Chóru (Oldřich Daněk, Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo). Doporučeny k výběru do programu Jiráskova Hronova 2002 byly: na druhém místě DS Hudradlo Zliv s inscenací hry Miroslava Slavíka podle H. CH. Andersena Slavík, na prvním místě DS MKZ Horšovský Týn s inscenací hry Georgese Feydeaua Ten, kdo utře nos. Nominován do programu Jiráskova Hronova 2002 byl DS bílí Mrštík Boleradice s inscenací podle G. B. Shawa Pygmalion aneb My Fair Lady ze Zelníku. Na základě vyhodnocení ankety byla udělena cena diváka Divadélku Na Peróně Praha za pohádku Šípková Růženka.

Informace DS Krakonoš

* Dnierna "Charleyovy tety" se koná 1. prosince 2001 v 19. 30 hodin v divadle Krakonoš ve Vysokém nad Jizerou.

* Dne 14. prosince 2001 se koná zájezdové představení "Sluhy dvou

pánů". Vysočtí vystoupí v Semilech.

* K veřejnému "Vzbouření v ústavu šlechticů" pod vedením Slávky Hubačkové dojde poprvé 25. prosince 2001 v půl osmé večer, opakovat se bude 26. prosince 2001 v 16. 00 hodin. Přijďte se na ně podívat do vysockého Krakonoše.

Z dopisů našich čtenářů

Park

V mém mládí to byl moc hezký park. O cestičky se staral pan Kučera. Měl je tak krásně upravené a myslím, že měl na starosti i trávníky. Byly vždy včas posekané a na podzim shrabáno všechno listí.

Bylo to naše eldorádo. Často nám pan Kučera musel připomínat, kde jsou cestičky. Nejednou se někde objevil a křikl: "Sakramentský haranti, nevíte, kde jsou cesty, je vás tu celý vokopístě, to by ta tráva za chvíli vypadala." Měl pravdu, jen holek nás bylo pět. Libuška Mařátková, Aninka Škrabálková, Dáša Höferová, Anička Víková a já. Na nás holky tak přísný nebyl. Občas nám dokonce pustil vodotrysk. Před sochou K. H. Borovského byl pěkný kulatý bazén, uprostřed z kamenů podstavec, na něm soška hošíka, který v ruce držel tyč s asi sedmi tryskami. Proto jsme měly pana Kučera přes všechno napomínání moc rády. Vzpomínka na něho mě provází celým životem.

)))***(((

Jednou nám Dášenko důvěrně sdělila, že za její svobodnou tetou přijel nějaký pán. Při odpoledních hrách jsme pak uviděly, jak mladý pár kráčí parkem ruku v ruce a my si řekly, že je budeme sledovat. Najednou jedna z nás vykřikla zajíc! a už jsme ho viděly, jak skáče po cestě k soše Havlíčka. Vtom se k nám od skalky blížil pán tety Martičky a něco na nás křičel. Začaly jsme utíkat, ani jsme nevěděly proč, ale v jeho hlase bylo něco zlověstného. Schované v křoví u altánku s mapou jsme vykukovaly se strachem, co bude dál. Když jsme viděly, že se vrací k tetě, začaly jsme se dohadovat, co ho tak rozzlobilo. Tu se ozvala Dášenko: "No holky, ten Martin se jmenuje Zajíc." A bylo po usilovném přemýšlení. Jak jsme se couraly zpět k bazénku, viděly jsme pana Pohanku, jak tam chytá toho domnělého zajíce. Svitlo nám, že ten, kdo nám připravil horkou chvilku, nebyl zajíc, ale králík pana Pohanky.

Hana Pochopová, Benecko

Z HISTORIE dávne i nedávne

Vánoční rozjímání

Jak může o svátcích vánočních člověk nevzpomenout na postavy a události s nimi spojené, zaznamenané ve svatých knihách, připomínané v této době vždy každé generaci.

Přesuňme se v tento čas vánoční a čas budoucího nového roku do vesničky

Sklenářice, vévodící hranici Krkonoš a Jizerských hor s výhledem do poetického Máchova kraje a na starobylý hrad Bezděz. V půli cesty mezi křížovatkou silnic a Tomášovým křížem se nachází veliký kamenný balvan oznamující strohým nápisem kolemjdoucím poutníkům vznik obce Sklenářice. Zde v blízkosti Metelkovy kapličky stávala sklářská huť, její zbytky zde byly archeology nalezeny, ovšem jsou hluboko pod hnědou ornici rozlehlého lánu. Také čas vykonal své a pamětníky těchto časů zavála staletí daleko do minulosti. Dovolte mi však vzpomenout času poměrně nedávného, kdy jsem žil po dobu dvou let v obci Sklenářice. V obci byla tehdy neznámá stavba velkých rodinných obydlí, chat i penzionů. Obyvatelé žili ve svých chalupách a chaloupkách velmi skromně. Vzpomínám na své tehdejší sousedy. Nad námi v chaloupce bydleli manželé Škrabálkovi, dobří a laskaví lidé. Ač byli již pokročilého věku, nikdo v celé vesničce je nepojmenoval jinak než Barůška a Frantík. Jak hezké. Je škoda, že kyvadlo hodin jim v útulné světničce nemilosrdně krátilo čas jejich tak krásného společného života. Pod našimi okny pak stála velká stará chalupa. V ní bydleli Mečířovi, chodili k nám dvakrát týdně na návštěvu. Paní pocházela odtud z "kraje" a pan Mečíř byl roditelý horák. Často si vzpomínám na jejich vyprávění provázené životní zkušeností a moudrostí. Za stavením bydleli v dřevěných chaloupkách

Hnykovi a Večerníkovi. Pan Hnyk byl cestář. A Večerníkovi... jako kdyby v jejich stavení nikdo nebydlel, takové ticho vládlo kolem. Dále pak bydleli Harcubovi, pan Harcuba byl řemeslník, všeučel. Zástup dřevěných Krkonošů za léta opustil jejich stavení. Jak nevzpomenout také na pana Grosmana, otcova spolužáka, výrobce krásně teplých bačkor a věčného šprýmaře.

Žil jsem mezi sousedy, lidmi s čistým srdcem, lidmi s poctivými mozolnatými rukama. Vzpomínka na ně zůstává, z hloubky prosvěcuje a jasně září jako odlesk plamenů dávno zaniklých sklářských pecí. Teď v čas vánoční je nad krajem přehozen bílý plášť zahalující mé vzpomínky a vánoční rozjímání.

Jiří Marek

Rok 1899

Zápisy o důležitějších událostech v městě Vysokém nad Jizerou od roku 1899 sepsal Oldřich Dóubalík, městský tajemník.

Zajímavá je poznámka připsaná tužkou na okraj: 11. 4. 1897 se v divadle postřelil do levé ruky režisér, herec - ochotník Jos. E. Nečásek při hře (nečitelné). Byl ošetřen přítomným doktorem Pavlíčkem a odvezen do nemocnice v Tanvaldě.

A teď už k roku 1899. Zařízeno bylo tržiště pro hovězí dobytek, koně atd.

na pozemku, který obec vysoká koupila od p. Václava Em. Brože, obchodníka ve Vysokém, za 1110 Korun. Celé tržiště včetně pozemku obecního obeháno řádným dřevěným plotem a pro uvázání dobytka postaveny bariéry. U vchodu dřevěná bouda lepenkou krytá pro výběrčí a zvěrolékaře. V r. 1901 vysázeny uvnitř okolo tržiště javory a vydlážděn vchod. V roce 1902 postaven kolářem Ferd. Poloprutským záchodek dřevěný nákladem 54 K. 46 hal. Jan Petruška zbaven místa hajného a zvolen Josef Šilhán, býv. perníkář. Po jeho smrti byl zvolen syn náčináře Jan Blažek. Prvního března byl pořádán banket v sále radnice s koncertem měst. hudeb. sboru za příčinou udělení záslužných křížů býv. řídícímu obec. školy vysoké Frant. Heřmanovi a starostovi ze Staré Vsi Ant. Koldovskému. Otevřena všeobecná veřejná nemocnice, pro kterou obec vysoká darovala pozemek. Za domovníka a spolu ošetřovatele nemocných ustanoven byl ku své žádosti Josef Míšek, dosavadní školník a policejní sluha. Za školníka spolu policejního strážníka jeden ze šesti žadatelů Josef Neřůka, dělník z Vysokého, který se však v únoru 1900 místa vzdal a zvolen byl Jan Špika, býv. pekař ve Vysokém a na Příchovicích. Pátého června a 7. července provedeny volby obec. zastupitelstva a zvoleni ve sboru III. za členy výboru - Frant. Hájek obch. dřívím, Petr Nečásek bednář, Josef Rón hostinský, Čeněk Kramář rolník, Josef Patočka býv. tajemník, Josef

Hladík sedlář. Ve sboru II. Josef Vodseďálek okres. starosta, Josef Vodseďálek kupec, Ant. Nečásek škol. tajemník, Josef Skrbek kovář, Jan Mečíř učitel, Eduard Hásek klempíř. Ve sboru I. Jindřich Novotný lékárník, Václav Em. Brož, Petr Skrbek obchodník, Karel Schröter poštovní, Petr Farský obchodník, Jáchym Zemánek obchodník. Osmnáctého června zvolilo zastupitelstvo za starostu pana Karla Schrötra. Za I. rádního spolu náměstka starosty p. Jáchyma Zemánka. Za II. rádního p. Josefa Vodseďálka (okres. starostu) a za III. rádního p. Josefa Patočku. Větrný motor u městského vodovodu z r. 1895 byl zvýšen z 16 na 25 m a pořízeno dvoučinné čerpadlo. Zvýšení provedla firma Friedlaender ve Vídni v r. 1900 nákladem 5564 K. 13 hal. Starou věž si vzala a nahradila ji novou. K žádosti obce vysoké a přifařených obcí přeložena pouť vysoká na léto a sice vždy na neděli po nedělní pouti sv. Anny. Povolení udělila biskupská konsistoř v Litoměřicích. Za pouť platí obec p. faráři každoročně 50 Korun. Zpěvácký kroužek Tovačovský z Prahy uspořádal 13. 8. výlet do Vysokého a odtud na Krkonoše. Ubytování v okres. nemocnici, již zařízené, avšak dosud neotevřené. Na sále radnice uspořádán koncert, při kterém zapěl spolek několik sborů a svými výkony uchvátil četné obecenstvo. Před odchodem do Prahy zapěl na náměstí Kde domov můj. Na podzim zemřel dlouholetý ponocný Karel Otto.

Nahrátil ho Ant. Hloušek, býv. kominík.

Iva Řehořová

Z dopisů našich čtenářů

Zajímá mě vše, co nějak souvisí s Vysokým nad Jizerou a jeho okolím, s jeho minulostí i přítomností, a myslím si, že by příspěvek čtenáře Vašeho časopisu mohl zajímat.

Srdečně zdravím a přeji vše dobré.

Eva A. Schmidtová, Praha 4

Pobyt Boženy Hodačové-Neumannové ve Stanovém za I. světové války

Ve vzpomínkové knize "Byla jsem ženou slavného muže" zmiňuje se Božena Neumannová, druhá manželka básníka S. K. Neumanna, o svém pobytu ve Stanovém u Vysokého nad Jizerou, kde v letních měsících roku 1917, v době vrcholícího válečného hladu, pracovala na statku u Zemanů jako hospodyně. Ze starobylé selské rodiny Zemanů s dlouhou písmáckou tradicí pocházel spisovatel Antal Stašek, vl. jménem Antonín Zeman, který se v roce 1843 ve Stanovém narodil, a jeho syn Ivan Olbracht, vl.

jménem Kamil Zeman, narozen roku 1882 v Semilech.

Místo hospodyně u svého ovdovělého strýce statkáře Zemana sjednal Boženě Neumannové Ivan Olbracht. V době, kdy válka nebrala konce a kdy hlavně pro městské obyvatelstvo dostupovala bída vrcholu, doufala Božena Neumannová, že na velkém statku nebude o jídlo nouze. Její muž básník S. K. Neumann sloužil v té době u 28. rakouského pluku v m a d' a r s k é m m ě s t ě č k u Kiškundorožna a ona sama zůstala s dcerou Soňou, pozdější známou českou herečkou Lily Hodačovou, prakticky bez prostředků. Místo hospodyně přijala přes varování profesorky Zdenky Háskové, manželky básníka a prozaika Viktora Dyky. Zdenka Hásková s manželem bývala přes léto ve Vysokém nad Jizerou, do Stanového často zajížděla a tamní poměry dobře znala.

Svůj pobyt na Zemanově statku Božena Neumannová popisuje takto: "Předpokládala jsem, že nejedu lenořit, ostatně já nikdy v životě neuměla jsem složit ruce do klína a vždy je zaměstnávala prací a jen a jen prací, ale to, do čeho jsem vstoupila a na co se dala, překonalo všechny moje představy. Dvacet šest nádeníků přicházelo denně pracovat a já musela pro ně vařit. Byla to nepřetržitá práce od časného rána až do pozdního večera. V chlévě bylo na dvanáct krav, ve druhém tucet prasat, ve třetím pár koní, dvůr byl plný drůbeže, k tomu byla domácnost a vaření zvláštních jídel pro statkáře Zemana. Poručil mi sice, abych nádeníkům

denně vařila jen brambory a zelí, ale já, zhlédnouc nahromaděné zásoby čočky, hrachu, haldy másla a vajec, hrnce sádla a žoky mouky a prohlédnouc nesmyslnou lakotu hospodářovu, jala jsem se pro ty chudáky, kteří denně 2 - 3 hodiny pěšky putovali do zaměstnání - a to dělali jen proto, aby se těch bramborů a zelí mohli najíst -, vařit vydatnější a lepší stravu... Vařila jsem v hrncích, že jsem je nemohla ani uzvednout. A toho špinavého nádobí po každém jídle. Brzy se mi na rukách udělaly tvrdé mozoly, přitom mi ruce naběhly tak, že jsem je ani poznat nemohla." Po dvouměsíčním hospodaření ji statkář Zeman navrhl, aby se s S. K. Neumannem rozvedla a stala se jeho ženou. Tuto nečekanou nabídku Božena Neumannová odmítla a 1. srpna 1917 se s dcerou vrátila do Prahy.

Se Zdenkou Háskovou se Božena Neumannová dále stýkala a později s ní pracovala v redakci Československé republiky. Byla to právě Zdenka Hásková, která ji vybídla, aby sepsala své vzpomínky na soužití s S. K. Neumannem. Tyto vzpomínky Božena Neumannová později soustředila v knize "Byla jsem ženou slavného muže", kde o Zdence Háskové píše: "Vycházela z ní vždy přesvědčivá poctivost a síla charakteru, pro kterou si ji každý musel vážit. Nevím, co bych o její tělesné kráse napsala, myslím, že bych nenalezla slov ji popsat. Její vzácné schopnosti duševního prozíraní stavím však nad její tělesnou krásu. Myslím, že lidé s

pokřiveným charakterem se jí i dost báli a jí se vyhýbali."

*Eva A. Schmidtová
(Prameny: Průvodce po dějinách české literatury, Panorama 1984, Božena Neumannová, Byla jsem ženou slavného muže, Host 1998)*

" * * * * * "

Novým čtenářům většinou doporučuji Větrník nějaký známý, nebo se jim dostane do ruky náhodou. Vždy nás velmi potěší, když jejich zájem přesáhne třeba to pouhé jedno konkrétní číslo a začnou si ho kupovat pravidelně, případně ho odebírat. Jednou z posledních předplatitelek je paní Olga Nejedlá, z jejíhož dopisu si dovolíme citovat.

red.

Vážení,

se zájmem pročítám jednotlivá čísla a vracím se do těch šťastných prázdninových chvil (od r. 1929, kdy jsme se přestěhovali do Prahy), které jsme prožívali u naší milované a moudré babičky u Blahoutů v Zákostelí, kde měli malý domeček. Ráda a často vzpomínám na chvíle, které jsme jako študáci prožívali u táboráků, na tenise, u plovárny a na pověstných "sejkorových" večerech v Sokolovně, kde naše maminky pekly

kupy sejkor, které šmahem mizely v útrokách návštěvníků vysokých i "luftáků". Byly to šťastné chvíle, které se již nevrátí.

Ještě jednou moc děkuji a přeji Vám mnoho úspěchů ve vydávání Větrníku.

Srdečně zdraví Vaše Olga Nejedlá

ŘEMESLA

Pekaři

Ulice od nemocnice k vodárně byla totéž, co ve velkých městech obchodní třída.

V sousedství kožešníka dožíval, zároveň se svými majiteli, krámk s galanterií a textilem manželů Kadeřábkových. Daly se tam koupit potřeby k šití dávno zapomenuté módy, jako třeba lemovky k dolním okrajům dlouhých sukní, "kartáčky". Skutečně připomínaly nekonečný kartáček.

Vedlejší dům byl pekaře pana Františka Janouška. A hned naproti přes ulici další pekařství pana Evžena Erban. Pekařství bylo tehdy ve městě šest a všechna se sobě podobala. U Janoušků byla v průčelí výloha a dveře do krámu a vedle hlavní vchod do síně, dlouhé přes celý dům. Za vchodem vlevo dveře do krámu, naproti dveře do velkého pokoje. Za krámem bylo skladiště, "makacín", a proti němu nejdůležitější zařízení

pekárny, pec. V celém domě od ní bylo příjemné teplo. Vedle pece dílna a v síni po celé délce prázdných stěn dřevěné regály.

Pekaři byli noční ptáci. Vstávali v noci, zadělávali těsto, roztápěli pec a pekli pečivo, aby k snídani měli zákazníci čerstvě upečené rohlíky. Cestou do školy jsme si u Janoušků kupovali za 25 halérů malé housky, hodně sypané, křupavé a do zlatova upečené, no pochoutka nad pochoutky. Po pečivu přišel na řadu chleba. Na ošátkách pěkně vykynutý se sázel do pece. Na sázení a vyndávání měli pekaři velké dřevěné lopaty a na "poštrejchování", to aby byl bochník pěkně lesklý, stál vedle pece kbelík s vodou a velkou štětkou. Upečený chléb kladli na prkna, pěkně jeden vedle druhého, pecny nesměly přijít na sebe, aby nechytly "brus" a na regálech je nechali vychladnout. To potom byl celý dům plný vůně čerstvě upečeného chleba a vonělo to až na ulici.

A ještě k Vánocům malá pekařská perlička nakonec. Můj tatínek, i když nepekařil, byl povoláním pekař. Před vánočními svátky chodil k Erbanovým pomáhat. Bylo zvykem, že si těsto na vánočky zadělala hospodyně doma, ale uplést a upéct si je donesla k pekaři. Měli jednu zákaznici. Ta, jak přišla, hned se chlubila, kolik čeho do těsta dala a jak budou vánočky dobré a že na nich nešetří. Pekaři ale hned viděli, že když je upečou z toho přineseného těsta, rozhodně se s nimi nikde chlubit nebude. A na vině bude pekař. Jak odešla, mrkl pan Erban na

pomocníky, řekl kolik přidat mouky a mléka, těsto znovu zpracovali, a tak ta paní, aniž by to věděla, si o svátčích libovala, jak jsou dobré. "Inu, to se na vánočkách nesmí šetřit." Jen pekaři věděli své.

Anna Čerovská

Poslední přání

Při prohlížení starých fotografií jsem objevila jednu, která je z roku 1967, přesně ze dne 6. července. Na

fotografii je stůl plný květin a v šel i jakých dobrot. V čele stolu sedí paní Marie Růckarová (rozená Salabová). Slavíme její padesátiny. Vedle ní sedí MUDr. Zd. Vobořil, který v době dovolené našeho pana primáře dr. Petra Putulova jej zastupoval, dále sestřičky Ant. Smolová, Mil. Kučerová, Jiřina Smetanová, vrchní sestra Adéla Hanušová a další zaměstnankyně tehdejší léčebny kostní TBC. Bohužel vyjmenované sestřičky včetně paní Růckarové se na nás dívají už jen z nebeského obláčku.

Paní Růckarová zemřela 23. června 2000 v domově důchodců ve Velkých Hamrech. Byla neobyčejně pracovitá, obětavá a skromná. Nikdy nemyslela na sebe, ale vždy na druhé, jak by jim pomohla a udělala radost nějakým dárkem. Velice ráda lidi obdarovávala ze svého skromného platu. Jako mladá se obětovala těžce nemocným dětem pana primáře MUDr. Klenky a dosloužila jim do smrti. Potom nastoupila na oddělení léčebny kostní TBC ve Vysokém nad Jizerou jako pomocnice a zase obětavá až do krajnosti se snažila pacientům zpříjemnit dlouhodobý pobyt, a

přítom byla stále veselá. Pracovala zde téměř 19 roků. Po zrušení léčebny odešla pracovat do nemocnice v Tanvaldu a zůstala tam ještě několik roků, kdy již mohla v klidu užívat

důchodu. Měla ráda lidi, byla mezi nimi šťastná. Přála si být pochovaná na vysokém hřbitově, a tak z iniciativy paní učitelky Ludmily Hnykové byla urna s jejími ostatky uložena dne 16. října 2001 do hrobu jejích rodičů.

Božena Vacková

SPORT

Kolečkové lyže ve Vysokém

Zdeněk Seidl dokázal přesvědčit vedení Svazu lyžařů ČR a díky tomu se Vysoké nad Jizerou stalo 29. září dějištěm Mistrovství ČR v běhu na kolečkových lyžích a místem druhé části mezinárodního závodu severské kombinace. Na pořádající tělovýchovnou jednotu, respektive Ski klub, a tajemníka TJ čekal nelehký úkol. Příprava zabrala mnoho času a vyžadovala především spolupráci dalších institucí, Svazu lyžařů, vedení města, vysokých spolků i jednotlivců.

Na start závodu U Zemánek v Jablonci nad Jizerou (jehož starosta věnoval a později i předával pohár ženské vítězce Kamile Rajdlové) se postavila celá naše reprezentační lyžařská špička včetně juniorů a nominovaných dorostenců ve čtyřech vyhlášených mistrovských kategoriích. Ve dvoukolovém zápolení končícím na vysokém

náměstí si s velmi těžkou trati na uzavřené komunikaci z juniorek nejlépe poradila M. Rezlerová (pohár věnoval Ski klub), z juniorů V. Novotný (pohár věnovala TJ). Mužský mistrovský titul vybojoval Martin Koukal a nevěřil, že krásný veliký pohár věnovaný a předávaný starostou našeho města není putovní a stane se skutečně ozdobou jeho lyžařských trofejí. Celkovým vítězem severské kombinace - Poháru města Harrachova (skok v Harrachově, běh na kolečkových bruslích ve Vysokém) se stal Ladislav Rýgl.

Slavnostního předávání medailí, diplomů, cen i zmiňovaných pohárů se zúčastnil předseda Českého olympijského výboru dr. Jirásek, celé vedení SLČR v čele s prezidentem Ing. Romanem Kumpoštem, starostové sousedících měst nad Jizerou, vedení TJ, Ski a zástupce sponzorů z fy EMCO.

Oficiální zakončení mistrovství, spojené s malým pohoštěním pro závodníky a svazové funkcionáře, se konalo ve Sportovním. Všichni hodnotící řečníci pěli chválu a např. Harrachovští počítají se spoluprací s uspořádáním závodů ve Vysokém i do budoucna. Při mnohem větší mezinárodní účasti světových reprezentačních týmů.

Vedení Ski klubu prostřednictvím Větrníku děkuje všem, kteří pomohli s uspořádáním tohoto mistrovství a přispěli k dobré reprezentaci města. Zvláště si ceníme, v režii a ku prospěchu Ski klubu, vzorně poskytovaného občerstvení obsluhou Píče-Pitu. Příkladný přístup opět

prokázal náš i jablonecký pan starosta. Čs. sportovní se stala závodní kancelář a zajistila stravování spolu s pohoštěním. Čerstvé vysoké sejkory nabízel DS Krakonoš. Třináct uniformovaných hasičů pomáhalo pořadatelsky řešit dopravní situaci, Jaroslav Kučera zajišťoval dopravu, zapojila se pochopitelně většina členů klubu spolu s rodinnými příslušníky. Pro diváky hrála reprodukováná hudba (škoda občasných výpadků mikrofonu) atd. Všechny vyjmenovat nelze, ale všem ochotným pomocníkům patří díky. Závod se stal jednou z největších sportovních akcí uskutečněných ve Vysokém v posledních letech. Dobrou organizací a diváky vysoce hodnocenou spoluprací všech zainteresovaných nás zřejmě pasoval do role velkého favorita mezi uchazeči usilujícími o pořádání jednoho ze série závodů světového poháru v běhu na kolečkových lyžích. Celková hodnocení zatím mluví v náš prospěch. Blíží se sté výročí českého organizovaného lyžování nerozlučně spjaté se jménem Českého ski klubu ve Vysokém bychom tím pro začátek oslavili důstojně. Snahou TJ a klubu zůstane zhostit se případného úkolu co nejlépe. Těšte se spolu s námi.

Za výbor ČSKV Jiří Ďoubalík

Plánované akce ČSKV:

24. 11. 2001 - doškolení rozhodčích
02. 12. 2001 - nové školení rozhodčích
27. 12. 2001 - Vysoké kritérium - žáci, dorost
05. 01. 2002 - Mistrovství KSL - žáci, dospělí
19. 01. 2002 - Skisprint
09. 02. 2002 - skijácký bál
24. 02. 2002 - závody Postaru
08. - 10. 03. 2002 - spolupráce při MS v letech na lyžích
23. - 24. 03. 2002 - III. RKZ a MČR sprint v Harrachově

KČT

Letošní počasí nám neumožnilo uskutečnit naše plánované turistické pochody podzimní krajinou. Na 17. listopad připravujeme tradiční zamykání cest do okolí Vysokého. Dne 29. prosince se sejdeme k ročnímu vyhodnocení naší práce se vzpomínkami z turistických pochodů. Příští rok opět počítáme s organizací dvou akcí pro veřejnost, a to 9. února lyžařsko-turistické akce "Ve stopě první středoevropské padesátky" a 27. července letního pochodu "Krajem zapadlých vlastenců" s účastí cykloturistů.

Jiří Libal

Společenská kronika

Poděkování

Děkuji představitelům městského úřadu paní Kellnerové a panu starostovi za návštěvu v den mých 85. narozenin. Bylo to moc milé.

Božena Svatá, Stará Ves

Narození

Dne 21. 9. 2001 se manželům Mgr. Adele a Mgr. Davidovi Frýdlovým narodil syn *Natanael David*.

Dne 5. 10. 2001 se manželům Haně a Václavovi Šlaufovým narodila dcerka *Magdalena*.

Dne 21. 10. 2001 se manželům Radce a Mgr. Petrovi Pýchovým narodil syn *Vojtěch*.

Hodně zdraví a štěstí!

Životní jubilea

Vysoké nad Jizerou

Anna Nečásková 83 let
Milada Cečová 82 let
Milada Vašíčková 82 let
František Farský 76 let
Jiří Šourek 73 let
Dagmar Kvardová 72 let
Josef Merc 72 let
Věra Štěpánková 70 let
Lidmila Kubíčková 81 let
Josef Soukup 80 let

Milada Soukupová 78 let
Zdenka Junková 77 let
Vladimír Hladík 76 let
Václav Kramář 73 let
Miroslav Nosek 72 let
Hana Suchánková 72 let
Libuše Bartoničková 70 let
Marie Knížková 70 let

Helkovice

Alice Nosková 74 let
Josef Vrkoslav 75 let

Horní Třič

Jaroslav Chmelík 87 let
Marcela Marková 71 let
Anna Slavíková 71 let

Sklenařice

Běla Jeníková 80 let
Jiřina Holubová 74 let
Františka Tomešová 71 let
Marie Habová 80 let
Miloslav Hartych 77 let
Miroslav Prajzler 71 let

Stará Ves

Stanislav Štěpánek 75 let
Miroslav Kluc 79 let
Růžena Ducháčková 89 let

Úmrtí

Dne 9. 7. 2001 zemřela *Věra Petrušková* z Vysokého nad Jizerou ve věku nedožitých 87 let.

Dne 28. 10. 2001 zemřela *Marie Flösslová* z Vysokého nad Jizerou ve věku nedožitých 60 let.

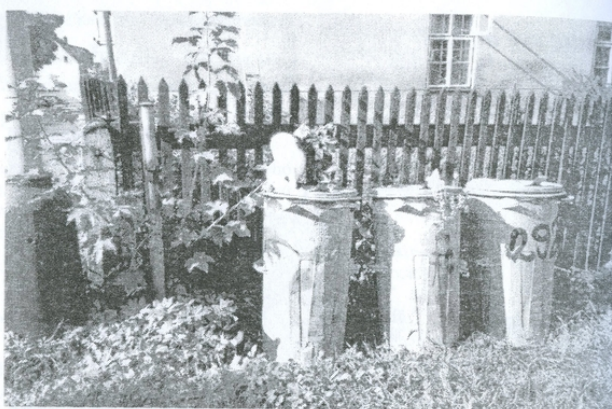
Všem pozostalým vyjadřujeme upřímnou soustrast.

Znáte své město?

obrázkový seriál k zamýšlení

Výsocká zátíšť a zákoutí

Námět a foto Ludmila Hnyková

INZERCE

SEMILY

Naše služby:

- Prodej vozů ŠKODA
- Zajištění leasingu a pojištění
- Výkup vozů na protiúčet
- Prodej originálních náhradních dílů
- Prodej ojetých a referenčních vozů
- Komplexní autorizovaný servis
- Opravy vozů po havárii včetně vyřízení pojistné události

**Těšíme se na Vaši návštěvu.
Vaše spokojenost je náš cíl.**

Vedoucí provozovny Milen Jirouš

SOKOLSKÁ 93, 51301 SEMILY
 Tel: 0431/621 191, Fax: 0431/621 190
www.havex.cz, sm.auto@havex.cz

**Potřebujete rychle řešit svoji finanční situaci?
Chcete se výhodně pojistit nebo zajistit rodinu?**

**Využijte produktů
Finanční skupiny České spořitelny!**

Kontokorent

úvěr na spořicírovém účtu na dobu neurčitou

- / Úvěr do sjednané výše kdykoli k dispozici.
- / Čerpání možné výběrem hotovosti, placením platební kartou u obchodníků nebo bezhotovostním převodem z účtu.
- / Splatnost úvěru nejpozději do jednoho roku od prvního čerpání.
- / Po vyrovnání závazku lze čerpat další úvěr ve stejné výši.
- / Kontokorent je třeba sjednat v pobočce, která vede Váš spořicírový účet.

Kapitálové životní pojištění

- / Výhodné zhodnocení vložených prostředků.
- / Pojistné krytí.
- / Daňové výhody až 12 000 Kč ročně.
- / Garantovaná úroková míra ve výši 4 %.
- / Okamžité vyřízení a získání pojistné smlouvy.

www.csas.cz informační linka: 0800/207 207

**ČESKÁ
SPŮRITELNA**

Došlo po uzávěrcce

Přejdeme-li obcí Stanový, napadá nás myšlenka, jak by tato obec vypadala, kdyby většinu pozemků přestalo obdělávat Zemědělské družstvo Horal Vysoké nad Jizerou.

Než je převzalo, byly tyto pozemky zaplevelené samým bodláčím a jiným plevelem a dnes - vzorně obdělané, nikde žádný plevel, louky spasené od jalovic. Kromě toho z těchto pozemků vyplácí nájem ve formě naturálií, což za celou dobu hospodaření JZD Zlatá Olešnice nikdy nebylo a na co měli majitelé nárok, ještě dnes mnozí vůbec nedostali.

Jsme velice vděční, že se této obce ujal vzorný hospodář, za což mu patří dík, a přejeme si, aby se mu hodně dařilo a jeho práce byla více oceňována. Naším přáním jest, aby nás toto družstvo po skončení smlouvy neopustilo a aby tato malá vesnička, dnes již jen s několika málo domorodci, nezarostla křovím a jiným plevelem.

Ještě jednou veliký dík za celou obec.

Božena Knížková